

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva

**PRÁVNA VEDA A PRAX:
VÝZVY MODERNÝCH EURÓPSKÝCH
INTEGRAČNÝCH PROCESOV**

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie

**PRÁVNA VEDA A PRAX: VÝZVY MODERNÝCH
EURÓPSKÝCH INTEGRAČNÝCH PROCESOV**

medzinárodnej vedeckej konferencie

27. – 28. novembra 2015

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Bratislava

BRATISLAVA 2015

7. Пахомов І.М. Централізація і децентралізація виконавчої влади в сучасній Україні / І.М. Пахомов // Право України. – 1997. – № 12. – С. 18–20.

8. Дубич К. В. Соціальне замовлення – ефективний механізм надання соціальних послуг в Україні / К.В. Дубич [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej17/PDF/14.pdf>

9. Нижник Н.Р. Громадські організації та органи державного управління: питання взаємовідносин / за заг. ред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйко – Хмельницький : Вид-во ХУУП, 2007. – 236 с.

10. Звонар В.П. Міжсекторне партнерство як механізм реалізації регіональної соціальної політики : концепція для України : монографія / Віктор Павлович Звонар – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 300 с.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В МІСЦЕВОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ

Петришина М. О.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри державного будівництва
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Теоретичне обґрунтування цих питань характеризується відсутністю єдиного підходу до визначення базових категорій інноваційної діяльності. Це супроводжується виробленням нормативно-правових актів, які мають недостатній рівень наукового обґрунтування, не відповідають фактичним обставинам і, як наслідок гальмують впровадження нової моделі розвитку. У цьому аспекті слушною є думка про те, що в умовах формування інноваційної моделі розвитку вказані проблеми потребують як теоретичного обґрунтування, так і розроблення певних практичних рекомендацій [2, с. 161].

У дослідженнях присвячених вивченню питань формування загальнодержавної інноваційної політики, суб'єктів її здійснення, становлення національної інноваційної системи та інфраструктури увага, як правило, зосереджена на державі як головному провіднику концепції інноваційного розвитку [Див.: 1, 3, 4, 5, 6, 7]. Натомість органи місцевого самоврядування не входять до системи органів державної влади. Виділення таких провідних компонентів національної інноваційної системи як державний та приватний залишає органи місцевого самоврядування поза нею [Див.: 1]. Теоретичні напрацювання у цій сфері стосуються окремих питань стимулювання зазначеної діяльності, вивчення деяких факторів формування інноваційного потенціалу регіону, підприємства тощо [6, 7]. Відтак, цілісне уявлення про місце органів місцевого самоврядування в системі інноваційних відносин, інноваційному розвитку сформувати практично неможливо.

Водночас досвід зарубіжних держав свідчить про те, що органи місцевого самоврядування займають чільне місце в системі інноваційних відносин, у тому числі, беруть активну участь як у формуванні місцевої інноваційної політики (як складової загальнодержавної), так і стимулюванні інноваційної діяльності на місцях [8, 9]. Відтак в умовах децентралізації та раціоналізації одне з головних місць у формуванні інноваційної політики відводиться територіальним колективам та місцевій владі (як місцевим органам виконавчої влади, так і органам місцевого самоврядування), оскільки вони найбільш чітко і повно усвідомлюють потреби місцевості та наявний потенціал розвитку.

Вважаємо, що для визначення місця органів місцевого самоврядування в системі інноваційних відносин, а також з'ясування їх ролі у формуванні загальнодержавної інноваційної політики необхідно звернутися до норм чинного законодавства, якими врегульовано як правовий статус і можливості вирішувати питання місцевого значення, так і їх здатність до виходу на нову траєкторію сталого економічного розвитку.

Так, нормами чинного законодавства передбачено надання органам місцевого самоврядування певного обсягу повноважень для врегулювання та вирішення означених вище питань. Зокрема останні унормовані Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. Цей акт, передусім передбачає правову, організаційну та матеріально-фінансову самостійність органів місцевого самоврядування. Зазначені принципи деталізуються у відповідних положеннях Закону, що стосуються організації та діяльності окремих органів та посадових осіб (зокрема, відповідних рад). У свою чергу на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад покладається відповідальність за підготовку, розробку, виконання місцевих програм, бюджетів, виконання конкретних завдань по їх реалізації, а також контроль за здійснюваною діяльністю (відповідні власні та делеговані повноваження).

Сільський, селищний, міський голова наділений такими повноваженнями як підписання рішень ради та її виконавчого комітету, організація і забезпечення розгляду і вирішення радою означених вище питань, а також повноваженнями щодо розпорядження бюджетними коштами, участі у здійсненні регуляторної політики, представництва інтересів територіальної громади та її виконавчого комітету у відносинах з іншими суб'єктами і укладення від їх імені договорів тощо. Зазначене корелюється з положенням, відповідно до якого голова несе персональну відповідальність за їх здійснення.

На основі аналізу можна попередньо підсумувати, що сільські, селищні, міські ради, їх виконавчі комітети, а також головна посадова особа місцевого самоврядування мають достатньо широкі повноваження у сфері вирішення питань місцевого значення, у тому числі й щодо сприяння забезпеченню сталого економічного розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Дійсно розглянуті питання більш раціонально та чітко врегульовані законодавством порівняно з повноваженнями районних та обласних рад. Так ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлюється перелік повноважень останніх. При цьому ст. 44 Закону передбачається делегування повноважень районних та обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям, у

тому числі щодо підготовки проектів відповідних місцевих програм розвитку, містобудівних програм, їх виконання та звітування, забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів, сприяння інвестиційній діяльності на відповідній території та ін.

Так, місцеві органи виконавчої влади по суті виконують роль виконавчих органів відповідної ради. Однак ситуація, коли органи державної влади підміняють собою власні виконавчі органи окремої недержавної підсистеми публічної влади є неправомірною та такою, що підриває базові принципи здійснення місцевого самоврядування. Очевидно проблеми правового регулювання повноважень органів місцевого самоврядування (які встановлені й іншими актами) впливають на їх спроможність як вирішувати поточні питання, так і брати участь у забезпеченні місцевого інноваційного розвитку.

Відтак, незважаючи на значний масив законодавчих актів, що прямо чи опосередковано впливають на вироблення та впровадження інноваційної моделі розвитку України, сьогодні на місцевому рівні існує низка проблем, які ускладнюють реалізацію органами місцевого самоврядування інноваційної політики в межах регіонів, територій та окремих населених пунктів (від концептуального до суто технічного, процедурного, характеру). Ці проблеми потребують нагального вирішення враховуючи кризовий стан соціально-економічної сфери та інтенсифікацію євроінтеграційних процесів в державі.

Література:

1. Економіко-правові теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку: монографія / О. П. Орлюк, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін. – К.: ТОВ «Лазуріт-Поліграф», 2010. – 416 с.
2. Марченко О. С. Економічний та правовий підходи до інноваційної діяльності: досвід порівняльного аналізу / О. С. Марченко // Вісн. Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого. – № 2 (5). – 2011. – С. 161.
3. Нежиборець В. І. Правове забезпечення національної інноваційної системи в Україні: питання теорії і практики / В. І. Нежиборець, О. П. Орлюк, С. Ф. Ревуцький. – К.: ПП «Чех». – 2005. – 105 с.
4. Правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні: питання теорії і практики / за заг. ред. О. Д. Святоцького. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре». – 2003. – 80 с.
5. Сімсон О. Інноваційні правовідносини. Проблема ідентифікації та класифікації / О. Сімсон // Теорія і практика інтелектуальної власності. – № 5. – 2010. – С. 98 – 104.
6. Сунцова О. О. Місцевий економічний розвиток: фінансовий аспект / О. О. Сунцова // Наукові записки. – Т. 44. – Економічні науки. – С. 71–74.
7. Шаповалова Л. Складові національної інноваційної системи та рівень їх розвитку в Україні / Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – № 121–122. – 2011. – С. 94–98.
8. Cooke P. Regional innovation systems, clusters, and the knowledge economy // Industrial and Corporate Change. – 2001. – V. 10, N. 4. – P. 945–974.

9. Kousuke Araki. Technological innovation, national urban policy and local development: policy implications of the concept technopole and Japan's technopolis programme for developing countries. W. P. # 110. – 2000. – 40 p.